

СЪДЪРЖАНИЕ:

- 5 **ОБРЪЩЕНИЕ КЪМ ЧИТАТЕЛЯ**
8 **ОБРЪЩЕНИЕ ОТ АВТОРА**
12 **СПИСЪК СЪС СЪКРАЩЕНИЯТА**
- 15 *Глава 1: ДИНАМИЧНОТО ЕСТЕСТВО НА*
 „НАСТОЯЩАТА ИСТИНА”
Настоящата истина: по-скоро динамична, отколкото статична
Избягване на неизменяемостта на символа на вярата
Пътят на прогресивното разбиране
- 28 *Глава 2: АДВЕНТИЗМЪТ НЕ СЕ РАЖДА ВЪВ ВАКУУМ*
Теологичните корени на адвентизма
Възгледи за Милениума
- 38 *Глава 3: МИЛЪРИСТКАТА ТЕОЛОГИЧНА ОСНОВА*
Употребата на Библията от страна на Милър
Милър за второто пришествие
Първата и втората ангелски вести
Движението на седмия месец и голямото разочарование
- 57 *Глава 4: КАКВО Е АДВЕНТНОТО В АДВЕНТИЗМА?*
 (1884-1885)
Централното положение на Затворената врата
и битката за идентичност
Народ на „Книгата”
Придвижване към разбиране на светилището
Съботата и третата ангелска вест
Последният доктринален стълб: условното безсмъртие
Обобщаване на всичко
Пречистване на първата и втората ангелски вести
Други теологични пречиствания след 1850 г.
Перспектива
- 95 *Глава 5: КАКВО Е ХРИСТИЯНСКОТО В*
 АДВЕНТИЗМА? (1886-1919)
Условия за несъгласие
Все още народ на Книгата? Въпросът за авторитета
Издигане на Исус: Оправдание чрез вяра
и третата ангелска вест

Издигане на Исус: Триединството, пълната божественост
на Исус и личността на Святия Дух
Издигане на Исус: Двойно проучване
на човешкото естество на Христос
Перспектива

**137 Глава 6: КАКВО Е ФУНДАМЕНТАЛИСТКОТО В
АДВЕНТИЗМА? (1919-1950)**

Поляризиран теологичен контекст
Адвентизмът се придвижва към
по-строго становище за вдъхновението
Народ на Книгата или народ на Книгите?
Подновен интерес към оправданието чрез вяра
Решителната роля на М. Л. Андреасен
и неговата теология за „последното поколение”
Ходове, с които адвентизмът да изглежда по-християнски
Перспектива

**174 Глава 7: АДВЕНТИЗМЪТ В ТЕОЛОГИЧНО
НАПРЕЖЕНИЕ (1950-)**

Някои важни развития
Линия 1: Търсене на историческия адвентизъм
Линия 2: Търсене на смисъла на 1888 г.
Линия 3: Търсене на ролята и авторитета на Елън Уайт
Линия 4: Търсене на теория за вдъхновението
Перспектива

217 Глава 8: КАКВО ОЗНАЧАВА ВСИЧКО ТОВА?

Уроци за поляризацията
Уроци по „теологично вкочаняване”
Уроци по теологичните съществени елементи
Ами Пришествието?

**225 Приложение: ОСНОВНИ ВЯРВАНИЯ НА
АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН**

ОБРЪЩЕНИЕ КЪМ ЧИТАТЕЛЯ

Имах привилегията лично да наблюдавам и да участвам в адвентното търсене на теологична идентичност през 55 от 150-те години, описани в тази книга. Сферата на това проучване и внимателното обобщение на д-р Джордж Нйт ме интригуват. Внимателно го прочетох три пъти, за да съм сигурен, че мога интелигентно и честно да напиша този предговор.

Прочетете цялата книга, а не само тези части, които привличат вниманието ви. Ако го направите, сигурен съм, ще се съгласите, че тази книга е продукт на обширно проучване. Тя е научна, информативна, провокираща и поучителна. Авторът проследява теологичното пътешествие, изминато от Адвентната църква. То е белязано от скрити опасности, фини доктринални отклонения и опасни теологични капани. Неговото проучване повдига множество объркващи, но законни въпроси и след това им представя задоволителни отговори.

Още в самото начало д-р Нйт представя хипотетична дилема. Той посочва, че днес повечето от основателите и пионери на адвентизма от седмия ден не биха бързали да се присъединят към църквата, ако трябва да се съгласят с настоящите 27¹ основни учения. В ранните дни от развитието на деноминацията „настоящата истина” включва

¹ На сесията на Генералната конференция през 2005 г. е прието основното учение „Израстване в Христос“, което е 11-то поред във вече 28 основния учения на Църквата на адвентистите от седмия ден (б.р.).

Божии заповеди, съботата, вестта за светилището, отрицанието на безсмъртието на душата, тройната ангелска вест от Откровение 14 глава и второто пришествие на Христос.

Тази книга ясно разкрива, че от началото адвентистите от седмия ден са готови да модифицират, променят или ревизират своите убеждения и практики, ако видят основателна причина за това от Писанието. Точно затова едно изречение от предговора на изявлението на основните вярвания на деноминацията гласи: „Преработка на тези твърдения може да се очаква на сесия на Генералната конференция, когато църквата е ръководена от Святия Дух към по-пълно разбиране на библейската истина или намери по-подходящ език, на който да изрази ученията на Божието свято слово.”

Един от настоящите учени на църквата отбелязва, че „най-поразителната характеристика на адвентизма е фактът, че вярваме, че истината е прогресивна, а не статична”. В резултат на това адвентизмът продължава да търси, да проучва, да слуша, да преглежда, да изучава и да се моли с убеждението, че Бог може да просвети и разшири разбирането му за историята на спасението. Тази книга потвърждава факта, че Църквата на адвентистите от седмия ден е пророческо движение с пророческа вест и пророческа мисия.

Макар да мислех, че съм добре информиран, трябва да призная, че д-р Найт засили убежденията ми. Бях дълбоко впечатлен от синтеза на личности и проблеми и умелия начин, по който той обобщава едно 150-годишно пътешествие.

В заключителните страници д-р Найт подчертава какво означава да си християнин адвентист от седмия ден. Той заявява, че „гениалността на адвентизма от седмия ден не се състои толкова в доктрините, които го отличават, нито в убежденията, които споделя с другите християни. Тя по-скоро е комбинацията от двете серии от

разбирания в рамките на темата за великата борба, намираща се в апокалиптичното ядро на книгата Откровение – от 11:19 до края на глава 14. Именно това пророческо прозрение отличава адвентистите от седмия ден от останалите адвентисти, другите пазители на съботата и всички останали християни”.

*Нийл Уилсън, бивш президент
Генерална конференция на
адвентистите от седмия ден
(1979-1990)*

ОБРЪЩЕНИЕ ОТ АВТОРА

Тази книга е втората от поредицата за Адвентното наследство. Първата, *Кратка история на адвентистите от седмия ден* (1999 г.), проследява общото развитие на църквата от нейното начало и предоставя контекста за по-специализираните книги от поредицата. Настоящият том проучва историческото развитие на теологията на адвентистите от седмия ден. Както е отразено и в заглавието, тази книга разглежда развитието като продължаващо търсене на идентичността.

Това търсене е свързано с поредица от кризи, с които се сблъсква църквата, и въпросите, генерирани от всяка криза в адвентните кръгове. Така кризата от Голямото разочарование през октомври 1844 г. поставя въпроса „Какво е адвентното в адвентизма?"; кризата с проповядването на евангелието на сесията на Генералната конференция през 1888 г. изтласква на преден план проблема „Какво е християнското в адвентизма?"; кризата с битката на фундаменталистите и модерните през 1920-те поставя в центъра въпроса „Какво е фундаменталисткото в адвентизма?"; а различните промени в църквата през 1950-те години възкресяват и трите предишни въпроса и въвличат адвентизма в състояние на теологично напрежение в десетилетията след 1950-те години. Отговорите на тези въпроси и споровете, отключени от различните кризи, с които се сблъсква деноминацията през времето, осигуряват основните линии на развитие за теологията на адвентистите от седмия ден след 1950-те.

В хармония с целта на поредицата за адвентното наследство аз съм се опитал да разглеждам темите колко-

то се може по-кратко. Това означава, че на много места, където съм предпочитал да напиша 30 страници, съм се ограничавал до 3. Тази краткост ме принуди да се придържам към основните линии на теологично развитие, докато само накратко споменавам някои идеи и ходове, често пъти интересни и дори важни, но не и централни за теологичното развитие на адвентизма. Затова съм написал тази теологична история по-скоро в смели, а не фини шрихи. Предимството на този подход е, че с негова помощ основните линии на развитие изпъкват по-ясно. Недостатъкът е, че съществува склонност да се размазват някои от по-фините точки и нюанси на разглежданите теми. И макар да смятам, че тази малка книга си има полезното място, аз се надявам в бъдеще (може би когато се пенсионирам) да разширя разглеждането в четири по-големи тома, които да предоставят необходимото място, което заслужава темата.

Много адвентисти от седмия ден сигурно не са се замисляли как са се променяли вярванията на тяхната църква с течение на времето. Те по всяка вероятност смятат, че основателите на адвентното движение са се придържали към настоящото доктринално разбиране на адвентизма, навлизащ в ХХІ век. Въпреки че в подобно твърдение има голяма доза истина, то крие и сериозно неразбиране. Първата глава на книгата посочва убеждението на адвентните пионери, че „настоящата истина” е динамична (а не толкова статична) и може да се променя, когато Святият Дух води църквата в нейното изучаване на Библията. Съвременният адвентизъм се придържа към същото становище. От друга страна, определени основни учения, приемани от адвентистите, са толкова основополагащи, че дефинират самия адвентизъм от седмия ден и не могат да се променят, без да създадат съвсем различно религиозно тяло. Така историята на адвентната теология представлява продължаваща трансформация в контекста на стабилността.

Търсене на идентичност: Развитието на вярванията на адвентистите от седмия ден е първият опит да се осигури изчерпателно проучване на развитието на адвентната теология. Най-близкото публикувано проучване е *Движение на съдбата* на Л. Е. Фруум, въпреки че Фруум преследва съвсем различни цели. В допълнение към творбата на Фруум, няколко докторски дисертации покриват части от темата, като най-изчерпателна е „Промяна на теологията на адвентистите от седмия ден: проучване на проблема с доктриналното развитие” на Ролф Пьолер. По-ограничени разглеждания на темата се появяват в докторските проучвания на Рой Адамс, Мерлин Бърт, Джерард Дамстеегт, Армандо Хуарес, Джери Муун, Рой МакГарел, Юхийок (Юлиус) Нам, Алберто Тим, Джилбърт Валънтайн, Ерик Уебстър, Уудроу Уидън и други и в книги, акцентиращи върху теологичните спорове на 1844 и 1888 г. Допълнителни прозрения се срещат в биографиите на адвентните лидери, общите истории на адвентизма и кратките статии върху различните аспекти на адвентната теология. Моите книги за милъризма (*Милениална треска и краят на света*) и сесията на Генералната конференция през 1888 г. (*От 1888-ма до отстъпничеството: Случаят на А. Т. Джоунс; Гневни светии; и Лесен наръчник към вестта от 1888-ма*) разглеждат теологията на съответните си периоди в по-голяма дълбочина (но с по-тесен фокус), отколкото настоящата книга.

Други възможни книги, представени в поредицата „Адвентно наследство”, са историческо проучване на израстването на адвентната църковна организация, еволюцията на адвентната мисионска програма, развитието на адвентния начин на живот и разгръщането на адвентните програми в такива сфери като образование, здраве и издателска дейност.

Поредицата „Адвентно наследство” е тясно свързана с моята поредица за Елън Уайт: *Среща с Елън Уайт: Нов поглед към нейния живот, писания и основни теми* (1996 г.); *Четене на Елън Уайт: Как да разбираме и прилагаме нейните писания* (1997 г.); *Светът на Елън Уайт: Удивителен поглед към времето, в което тя е живяла* (1998 г.); и *Ходене с Елън Уайт: История за човешкия интерес* (1999 г.). Намерението ми е двете поредици да предоставят и на адвентистите, и на тези извън адвентната общност, обща представа „за какво всъщност става въпрос” в адвентизма от седмия ден. Всяко разглеждане се опитва да е кратко, но точно. И докато съм писал всеки том с оглед на адвентната читателска аудитория, книгите се стараят също да представят солидно изложение на съответните теми и за по-голямата общност. Заради краткостта, характеризираща поредицата „Адвентно наследство”, препратките са поставени в самия текст – там, където са подходящи – и са колкото може по-кратки.

Бих искал да изразя благодарността си на Нийл Уилсън за написването на предговора към тази книга; на Бони Берес за напечатването на ръкописа ми; на Уилмор Ива, Джери Муун, Юхийок (Юлиус) Нам, Робърт Олсън и Уудроу Уидън за прочитането на ръкописа и предложенията за неговото подобряване; на Джералд Уилър и Джанет Джонсън за прекарването на ръкописа през целия издателски процес; и на ръководството на Университета „Ендрюс” за предоставянето на финансова подкрепа и време за проучване и писане.

Вярвам, че *Търсене на идентичност* ще помогне на читателите си в стремежа им към по-добро разбиране на адвентната теология и нейното историческо развитие.

Джордж Найт

Университет „Ендрюс”

Бериен Спрингс, Мичиган